

Sygn. akt VI Ga 610/17

Sygn. Akt VI Gz 322/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lutego 2018 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Marta Zalewska

Protokolant: Agnieszka Kozłowska

po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2018 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: J. T.

przeciwko: „(...) (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w L.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w R.V Wydziału Gospodarczego z dnia 25 sierpnia 2017 r., sygn. akt V GC 563/17 oraz zażalenia pozwanego na punkt II w/w wyroku w zakresie kwoty 600zł

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

II. zasądza od powoda J. T. na rzecz pozwanego „(...) (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w L. w miejsce kwoty 617zł kwotę **1217zł** (tysiąc dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania

2. oddala apelację powoda

3. zasądza od powoda na rzecz pozwanego 450zł (czteryście pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym

4. zasądza od powoda na rzecz pozwanego 90zł (dziewięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

VI Ga 610/17

VI Gz 322/17

Uzasadnienie wyroku z dnia 13.02.18r.

Powód J. T. wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych M. J. i (...) (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L. kwoty 1 845,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 15 maja 2016 r. do dnia zapłaty i zwrotu kosztów procesu tytułem wynagrodzenia za wykonany przewóz krajowy na zlecenie pozwanej M. J. , gdzie pozwany (...) (...) był odbiorcą przesyłki.

Sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty złożył pozwany (...) (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L., zaskarżając nakaz zapłaty w całości. Zarzucił, iż powód nie udowodnił, że jest przewoźnikiem i stroną

umowy przewozu. Podniósł, iż powód nie występował jako strona umowy przewozu. Twierdził, iż nie otrzymał listu przewozowego, zatem nie odpowiada z art. 51 Pr.prz.

SR ustalił, że dnia 24 marca 2016 r. M. J. prowadząca działalność gospodarczą pod firmą Logistyka (...), zleciła przewóz dwóch kontenerów socjalnych z R. k. M. do siedziby (...) (...) Sp. z o.o. w L.. Kierowcą, który miał wykonywać przewóz był A. K., legitymujący się dowodem osobistym o nr A. (...). Transport miał być wykonywany samochodem o nr rejestracyjnych (...). Kierowca, który wykonał przewóz miał na nazwisko P., legitymował się dowodem osobistym o nr (...). Przewóz został dokonany samochodem o nr rejestracyjnym (...). Towar został dostarczony do siedziby pozwanego (...) (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w L. w dniu 29 marca 2016 r. i przyjęty bez zastrzeżeń. W liście przewozowym (dokumencie CMR) przedstawionym odbiorcy nie zawarto informacji o wysokości należności obciążających przesyłkę. Pozwana M. J. w dniu 30 marca 2016 r. wystawiła fakturę VAT nr (...) pozwanemu (...) (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L. na kwotę 1 968,00 zł brutto. Należność wynikająca z powyższej faktury VAT została uiszczona przelewem na rachunek bankowy wystawcy w dniu 1 kwietnia 2016 r. Powód wystawił w dniu 31 marca 2017 r. fakturę VAT na kwotę 1 845,00 zł brutto na rzecz M. J. za przewóz rzeczy na trasie R.-L., z terminem płatności 45 dni. Powód wzywał pozwaną M. J. i (...) (...) Sp. z o.o. w L. do dobrowolnego uregulowania należności, jednak wezwania okazały się bezskuteczne. Pozwany (...) (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

poinformował powoda, że należność wynikająca z dokonania przewozu została uiszczona pozwanej M. J..

W ocenie prawnej SR przyjął, iż powód wywiódł swoje roszczenia z treści art. 51 ust. 1 ustawy prawo przewozowe, stosownie do treści którego to przez przyjęcie przesyłki i listu przewozowego odbiorca zobowiązuje się do zapłaty należności ciążących na przesyłce. Stosownie do art. 774 k.c. przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swojego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy. Do umowy tej zastosowanie mają przepisy ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 915). W okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy strona powodowa nie udowodniła zaistnienia przesłanek z art. 51 ust. 1 ustawy prawo przewozowe. Treść zobowiązania odbiorcy jest wyznaczana przez treść listu przewozowego. W niniejszej sprawie w liście przewozowym nie było zawartej informacji o wysokości należności ciążących na przesyłce. Rozstrzygając problem zakresu odpowiedzialności odbiorcy oraz znaczenia posiadania przez niego informacji o wysokości należności, wskazać należy na konieczność ochrony uzasadnionych interesów odbiorcy. Nie sposób zaakceptować nieograniczoną odpowiedzialność odbiorcy za wszelkie należności ciążące na przesyłce, jeżeli odbiorca nie otrzymał przy przyjmowaniu przesyłki oraz listu przewozowego żadnych informacji o ich wysokości. Stosownie do art. 38 ust. 2 pkt 4 ustawy prawo przewozowe, w liście przewozowym nadawca zamieszcza inne wskazania i oświadczenia, wymagane albo dopuszczone zgodnie z przepisami ze względu na warunki danej umowy lub sposób rozliczeń. Jeżeli zatem przewoźnik chce zapewnić sobie uprawnienie do żądania należności od odbiorcy, powinien domagać się ujawnienia tych należności w liście przewozowym lub – jeżeli chodzi o należności powstałe w toku przewozu – umieścić w liście przewozowym adnotację o tych należnościach. Ujawnienie w liście przewozowym należności obciążających przesyłkę daje odbiorcy możliwość podjęcia decyzji, co do jej przyjęcia lub nie. Wysokość należności określona w liście przewozowym stanowi górną granicę odpowiedzialności odbiorcy.

Na tej podstawie Sąd Rejonowy w R. wydał wyrok w dniu 25.08.2017r., którym oddalił powództwo w całości i zasądził na rzecz pozwanego koszty procesu.

Wyrok ten zaskarżył powód w całości. Wniósł o jego zmianę poprzez uwzględnienie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Zarzucił naruszenie art. 51 Ustawy Prawo Przewozowe poprzez niewłaściwą interpretację i jego niezastosowanie poprzez nieprzyjęcie odpowiedzialności pozwanego względem powoda. W uzasadnieniu przywołał orzecznictwo Sądu Najwyższego, jak również wyrok SR w R. (V CK 405/05, III CSK 104/05, II CKN 231/98, V GC 88/17), z których wynika, że na odbiorcy przesyłki ciąży obowiązek zapłaty wynagrodzenia względem przewoźnika jako samoistne zobowiązanie odbiorcy.

Pozwany złożył zażalenie co do punktu II wyroku, zaskarżając wysokość zasądzonych mu przez sąd rejonowy kosztów procesu, uzasadniając, iż zgodnie z taryfą obowiązującą wynagrodzenie winno wynosić 1200zł, b a nie 600zł.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie uzasadniając, iż z listu przewozowego nie wynikała informacja o tzw. przewoźnym, jak również identyfikacja powoda jako przewoźnika, a pozwany po odebraniu przesyłki uściślił pełną należność na rzecz swego zleceniobiorcy jako strony umowy.

Na rozprawie pełnomocnik powoda wniósł o oddalenie zażalenia, a pełnomocnik pozwanego wniósł o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego w kwocie 467zł, w tym 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa a substytucyjnego oraz koszty postępowania zażaleniowego w kwocie 97,50zł, w tym 60zł tytułem wynagrodzenia i 30zł jako opłata od zażalenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie była zasadna (art. 385 kpc). Sąd w całości podziela wykładnię przepisu art. 51 Ust. 1 Prawa przewozowego sądu I instancji, zaprezentowaną w uzasadnieniu jego wyroku. Do niniejszego przewozu zastosowanie znajdują przepisy prawa przewozowego na podstawie art. 90 Prawa przewozowego, który stanowi, że w sprawach nieunormowanych w ustawie stosuje się przepisy kc. Zasady odpowiedzialności odbiorcy przesyłki zostały uregulowane w art. 51 Prawa przewozowego, co wyłącza zastosowanie analogicznego przepisu art. 786 kc. Przepis art. 786 kc stanowi: przez przyjęcie przesyłki i listu przewozowego odbiorca zobowiązuje się do zapłaty oznaczonych w liście przewozowym należności przewoźnika. Przepis zaś art. 51.1 Prawa przewozowego stanowi: przez przyjęcie przesyłki i listu przewozowego odbiorca zobowiązuje się do zapłaty należności ciężących na przesyłce. Różnica w literalnym brzmieniu tych przepisów polega na pominięciu w tym ostatnim, by należności te musiały wynikać z listu przewozowego. Zdaniem jednak sądu okręgowego uregulowanie prawne w przepisie art. 51.1. stanowi jedynie niedokładność czy niechłujstwo ustawodawcy, wynikające choćby z tego, że zarówno w kodeksie cywilnym regulującym każdy przewóz, w tym krajowy i międzynarodowy, jak również w art. 13.1 Konwencji CMR, regulującej przewóz międzynarodowy ustawodawca wskazał wprost, iż obowiązek zapłaty należności ciężących na przesyłce obciąża odbiorcę w sytuacji, gdy wynikają one z listu przewozowego. Nie sposób wytłumaczyć, że pominięcie analogicznego wymogu przy przewozie krajowym w przepisach szczególnych, tj. Prawie przewozowym było zabiegiem celowym i racjonalnym. Zdaniem sądu do interpretacji art. 51.1 właściwą jest zastosowanie wykładni systemowej oraz celowościowej. Ta systemowa wynika właśnie z jednoznacznych regulacji prawnych przepisów kc i Konwencji CMR, zaś celowościowa wynika z treści art. 38.2 pkt 4 oraz art. 47.3. Prawa przewozowego. W świetle tych przepisów list przewozowy pełni funkcję dowodową zawarcia umowy przewozu i winien zawierać dane określone w art. 38. Te dane to essentialia negotii umowy przewozu, w tym „sposób rozliczeń”, pod którym to pojęciem niewątpliwie mieści się tzw. przewoźne przewoźnika. Skoro list przewozowy jest dowodem zawarcia umowy przewozu, to oczywistym jest, że powinien zawierać wszystkie istotne postanowienia tej umowy, tj. nadawcę, odbiorcę, przedmiot przewozu, przewoźnika i przewoźne, jak również inne dane tzw. accidentalia negotii, wskazane w art. 38 Prawa przewozowego. Z tego punktu widzenia list przewozowy pełni też funkcję informacyjną i gwarancyjną dla odbiorcy przesyłki jako podmiotu, który nie jest stroną umowy przewozu, zaś na mocy art. 51 ma obowiązek jako osoba trzecia zapłacić przewoźne. Temu służy zapis ustawowy, iż warunkiem obowiązku zapłaty przez odbiorcę należności ciężących na przesyłce, a więc m.in. przewoźnego jest nie tylko przyjęcie przesyłki, ale również i listu przewozowego. Czemu bowiem miałyby służyć przyjęcie listu przewozowego, jeżeli obowiązek zapłaty należności ciężących na przesyłce byłby niezależny od wskazania ich w treści tego dokumentu? Dodać należy, iż na etapie odpowiedzi na apelację pozwany przyznał już, że list przewozowy otrzymał. Przechodząc do stanu faktycznego niniejszej sprawy, skoro w liście przewozowym nie zostało ujawnione wynagrodzenie przewoźnika, tym samym pozwany odbiorca nie był zobowiązany do zapłaty przewoźnego. Powyższe stanowisko prezentuje Komentarz do Prawa przewozowego: Ambrożuk, Dąbrowski, Wesołowski, zamieszczony w: LEX 2014 do art. 51 Prawa przewozowego. Sąd w tym składzie nie podziela odmiennej linii orzeczniczej SN : V CSK 59/05, I CSK 162/09, II CSK 70/13.

W odniesieniu do powyższych rozważań sąd okręgowy podzielił również stanowisko pozwanego z zakresie zarzutu nieuwodniona przez powoda swej legitymacji czynnej. Z listu przewozowego nie wynika bowiem, że powód był

przewoźnikiem. W liście przewozowym wpisano jedynie nr dowodu rejestracyjnego (...) oraz nazwisko P. pod rubryką: kolejny przewoźnik i nawet te dane nie tylko że nie zgadzały się z danymi osobowymi powoda, ale również nie wynikały z treści zlecenia transportowego, gdzie w zleceniu tym figuruje jedynie imię i nazwisko kierowcy: A. K. i inny numer dowodu rejestracyjnego samochodu.

Zarzut niewykazania legitymacji czynnej przez powoda został złożony przez pozwanego już w sprzeciwie od nakazu zapłaty i w odpowiedzi do niego powód nie przedłożył żadnych dowodów świadczących, iż otrzymał on zlecenie przewozu jako przewoźnik czy podprzewoźnik.

Odnosnie zaś zażalenia pozwanego na wynagrodzenie za reprezentację strony pozwanej przed sądem I instancji, było ono zasadne. Wynagrodzenie to ustala się bowiem na podstawie przepisów Rozp. MS obowiązującego na datę wniesienia pozwu: sierpień 2016r., zatem w tej dacie obowiązywało Rozporządzenie z dnia 22.10.2015r., gdzie przy wartości przedmiotu sporu: 1845zł wynagrodzenie adwokackie stanowi kwotę 1200zł. Stąd też na podstawie art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 397 §2 kpc sąd II instancji zmienił punkt II wyroku.

O kosztach postępowania apelacyjnego oraz zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 108 kpc w zw. z art. 98 §1 i 3 kpc. Na koszty postępowania apelacyjnego złożyło się: minimalne wynagrodzenie adwokackie według taryfy obowiązującej w dacie wniesienia apelacji. Sąd nie przyznał kosztów opłaty sądowej od pełnomocnictwa substytucyjnego, bowiem nie był wydatek celowy i niezbędny do dochodzenia praw przez pozwanego przed sądem II instancji. Na koszty postępowania zażaleniowego złożyły się: opłata od zażalenia: 30zł i 60zł wynagrodzenia, o jakie wnioskował pełnomocnik pozwanego na rozprawie, jako nie przekraczające stawki minimalnej za postępowanie zażaleniowe wg Rozp. MS z dnia 3.10.2016r. .